

बी.ए.भाग ३

पेपर – नागरी समाजशास्त्र (पेपर नं.१६)

प्रश्नसंच

प्रश्न. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.

1. नगरातील लोकांच्या जीवनाचा अभ्यास करणाऱ्या शास्त्राला समाजशास्त्र असे म्हणतात.

अ. ग्रामीण. ब. नागरी क. राजकीय. ड. उपयोजित

2. शहरी समुदायात स्वरूपाचे संबंध असतात.

अ. प्राथमिक ब. अनौपचारिक क. एकात्म ड. दुय्यम

3. नगरवाद ही संकल्पना समाजशास्त्रज्ञाने विकसित केली आहे.

अ. सोरोकीन मॅक आयव्हर क. लुईस वर्थ. ड. बर्गेल

4. अखिल मानव समाजाचे

प्रकार पडतात.

अ. दोन ब. तीन क. चार ड. पाच

5. नागरी समाजात अर्थव्यवस्था ही असते.

अ. शेतीप्रधान. ब. उद्योगप्रधान क. निर्वाहप्रधान ड. वरील सर्व

6. खालीलपैकी ही नागरी समाजाची समस्या नाही.

अ. प्रदूषण ब. जागेची टंचाई क. वेश्याव्यवसाय ड. कुपोषण

7. ग्रामीण समाजापेक्षा नागरी समाजात सामाजिक परिवर्तनाची गती असते.

अ. अधिक ब. मंद क. स्थिर ड. सौम्य

8. बहिरेपणा हा आजारशी संबंधित आहे.

अ. नाक ब. पोट क. डोळे ड. कान

9.क्रांती नंतर औद्योगीकरण व नागरीकरणाची प्रक्रिया सुरू झाली.

अ. हरित ब. धवल क. औद्योगिक ड. वरील सर्व

10. ग्रामीण नागर सातत्य ही संकल्पनायांनी मांडली.

अ. मार्ग्रेट मूर. ब. रॉबर्ट रेडफील क. विल्सन ड. बर्गेस

11. नागरी समाजशास्त्र हीची एक शाखा आहे.

अ. अर्थशास्त्र ब. राज्यशास्त्र क. समाजशास्त्र ड. मानसशास्त्र

12. जगातील विविध प्राचीन सभ्यतांचा उदय व विकास..... मध्ये झालेला होता.

अ. जंगलात ब. गावात क. नगरात ड. वरील सर्व

13. बिगर शेती व्यवसायाचे प्राबल्यसमाजाचे वैशिष्ट्य आहे.

अ. ग्रामीण ब. शहरी क. आदिवासी ड. वरील सर्व

14. जपान मध्ये हजार लोकसंख्येच्या वस्तीला शहर मानले जाते.

अ. दोन ब. पाच क. दहा ड. तीस

15. लोकसंख्येची विजातीयता हे समाजाचे वैशिष्ट्य आहे.

अ. नागरी ब. ग्रामीण क. आदिवासी ड. यापैकी नाही

16.क्रांतीनंतर खऱ्या अर्थाने नागरीकरणाच्या प्रक्रियेला सुरुवात झाली.

अ. हरित ब. धवल क. औद्योगिक ड. वरील सर्व

17. खालीलपैकी हे निवासाच्या व गल्लीची वस्तीच्या समस्येचे कारण आहे.

अ. लोकसंख्या वाढ ब. दारिद्र्य क. नागरिकरण ड. वरील सर्व

18. साधारणताडेसिबलपेक्षा अधिक तीव्रतेचा आवाज सतत कानावर पडला तर माणसाला बहिरेपणा येतो.

अ. 50 ब. 75 क. 100 ड. 125

प्रश्न . ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

1. नागरी समुदायातील सामाजिक नियंत्रण व्यवस्था ही कोणत्या स्वरूपाची असते?

2. प्रगत समुदाय म्हणून कोणत्या समुदायाला ओळखले जाते?

3. नागरीकरणाची व्याख्या सांगा?

4. नागरी समाजाच्या चार समस्यांची नावे सांगा.

5. नागरिकरणाचे दोन परिणाम सांगा.

6. नगरांचा तेथील लोकांच्या परस्पर संबंधाचा त्यांच्या जीवन पद्धतीचा सामाजिक संस्थांचा व संघटनांचा तसेच नागरी समस्यांचा वैज्ञानिक पद्धतीने अभ्यास कोणत्या शास्त्रात केला जातो?

7. ग्रामीण समुदाय कोठे संपतो व नागर समुदाय कोठे सुरू होतो यामध्ये निश्चित सीमारेषा सांगणे अवघड आहे असे कोणाचे मत आहे?

8. नागरी समाज हा कोणत्या समूहाचे उदाहरण आहे?

9. कोणत्या समुदायात लोकसंख्येची घनता कमी असते?

10. नागरीकरणाच्या किती अवस्था सांगितले आहेत?

प्रश्न. टीपा लिहा.

1. नागरी समाजशास्त्राचा अर्थ
2. नागरी समाजशास्त्राचे स्वरूप
3. नागरी समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय
4. नागरी समाजशास्त्राच्या अभ्यासाचे महत्व
5. नागरी समुदाय
6. नागरीकरण
7. ग्रामीण-नागरी फरक
8. नागरीकरणाचे स्वरूप
9. नागरीकरणाची कारणे
10. नागरीकरणाचे परिणाम
11. नागरी कुटुंब संस्थेची वैशिष्ट्ये
12. जातीची वैशिष्ट्ये
13. वर्ग संकल्पना
14. नागरी व्यवसायाची वैशिष्ट्ये

प्रश्न. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

1. नागरी समाजशास्त्राची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
2. नागरी समाजशास्त्राची व्याख्या सांगून अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
3. नागरी समाजशास्त्र म्हणजे काय? नागरी समाजशास्त्राच्या अभ्यासाचे महत्व सांगा.
4. नागरी समुदाय संकल्पना विशद करा.
5. नागरीवाद म्हणजे काय? सविस्तर सांगा.
6. ग्रामीण-नागरी सातत्य स्पष्ट करा.
7. नागरीकरणाचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
8. नागरीकरण म्हणजे काय? नागरीकरणाची कारणे सांगा.
9. नागरीकरणाचा प्रभाव स्पष्ट करा.
10. कुटुंब म्हणजे काय? ते सांगून नागरी कुटुंबाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
11. नागरी कुटुंब संस्थेतील परिवर्तन स्पष्ट करा.
12. स्तरीकरण म्हणजे काय? नागरी सामाजिक स्तरीकरण विशद करा.
13. व्यवसाय म्हणजे काय? नागरी व्यवसायाची वैशिष्ट्ये सांगा.
14. नागरी व्यासायातील परिवर्तन सविस्तर विशद करा.